

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Gf.III.30.019/2023/9-II.

A felperes:

felperes Kft. „f.a.” (felperes székhelye)

A felperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Gulyás Zoltán ügyvéd (jogi képviselő címe)

Az alperes:

alperes Zrt. (alperes székhelye)

Az alperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Tóth Tamás Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Tóth I. Tamás ügyvéd, jogi képviselő címe)

A per tárgya:

Kártérítés megfizetése

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Kecskeméti Törvényszék 10.G.21.122/2022/20.

A fellebbezést benyújtó fél és a fellebbezés sorszáma:

A felperes 10.G.21.122/2022/22.

Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja azzal, hogy az 1 500 000 (egymillió-ötszázezer) forint összegű eljárási illetéket a felperes – az erre irányuló külön felhívás nélkül – az esedékesség napjáig köteles megfizetni a Nemzeti Adó- és Vámhivatal illetékbevételei számlájára.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 635 000 (hatszázharmincezer) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az esedékesség napjáig az államnak – a Nemzeti Adó- és Vámhivatal illetékbevételei számlájára – 2 500 000 (kettőmillió-ötszázezer) forint fellebbezési eljárási illetéket.

Az illetékfizetési kötelezettség e határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A tényállás

[1] A felperes az alperes jogelődje, a alperesi jogelőd neve – több hitelintézettel közösen – 2006. április 10. napján 300 000 000 forint összegű konzorciális hitelt nyújtott a beruházás neve beruházására, építési számláinak kiegyenlítésére. A hitel biztosítékeként jelzálogjogot alapítottak az alperes jogelődje javára a felperesi tulajdonát képező település¹ belterület 056, 758, 764 és 766 hrsz. alatti ingatlanokon, valamint a felperes egyik tagja és ügyvezetője, személy 1 neve tulajdonában álló település² belterület 90994. és 90995. hrsz. alatti ingatlanokon és a felperes másik tagja, személy 2 neve tulajdonában lévő település² belterület 90676/2. hrsz. alatti ingatlanon. Emellett a felperes tagjai készfizető kezességet is vállaltak a hitel visszafizetéséért.

[2] A hotel építését emellett faktorálásból is finanszírozták, amely körében 2006. december 21. napján az E... Zrt. és az alperes jogelődje között faktoring keretszerződés jött létre. A szerződésben az alperes jogelődje 100 000 000 forint összegű faktoring keretet biztosított 2007. december 20. napjáig, amelynek terhére az E... Zrt. engedményezi az A... Kft.-vel szembeni, termékértékesítésből és szolgáltatásnyújtásból származó pénzköveteléseit akként, hogy a konkrét követelések faktorálására eseti faktoring szerződéseket kötnek.

[3] A faktoring keretszerződéssel egyidejűleg – azt hitelügyletként megjelölve – az abból eredő követelések biztosítására a felperes mint zálogkötelezett és az alperes jogelődje mint zálogjogosult között keretbiztosítéki jelzálogszerződés jött létre a település1 belterület 764 és 766 hrsz. alatti ingatlanokra 120 000 000 forint erejéig, amely alapján a jelzálogjogot az illetékes földhivatal az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzete a tulajdoni lapok III. rész 10. pontja alá, 2006. december 22-i érkezési időt és tartós hitelkapcsolatból eredő jogviszony biztosítását feltüntetve.

[4] A keretbiztosítéki jelzálogszerződések 11. pontjai azt tartalmazzák, hogy amennyiben a hitelügylet adósa a lejáratkor nem teljesít, a zálogjogosult a jelzálogjoggal terhelt ingatlanból követelését bírósági végrehajtás útján vagy a végrehajtás mellőzésével a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: 1959. évi Ptk.) 257. § (1)-(3) bekezdése szerinti külön megállapodás alapján elégítheti ki.

[5] A faktoring keretszerződésre tekintettel létrejött eseti faktoringszerződések alapján az alperes jogelődje összesen 99 517 093 forint összeget fizetett meg az E... Zrt. részére. Az A... Kft. azonban az alperes jogelődje felé nem teljesítette az engedményezéssel érintett tartozásait azok lejáratakor.

[6] A felperes törlesztési nehézségei miatt hitelkiváltásról döntött, és ennek érdekében 2007. februárjában az pénzügyintézet neve Zrt-hez nyújtott be kérelmet, a hitelkiváltásra – a faktorálásokat is feltüntetve – 548 000 000 forintot igényelve.

[7] A felperes és az pénzügyintézet neve Zrt. között 2007. október 8. napján 381 000 000 forint összegű deviza alapú kölcsönszerződés jött létre hitelkiváltás céljából.

A kölcsönszerződés 3. pontjának utolsó bekezdésében rendelkeztek arról, hogy a konverziót követően a bank a kölcsön összegéből 15 000 000 forintot a 3. melléklet szerinti óvadéokra elkülönít, míg a fennmaradó összeget a 9. mellékletben a felperes és a B... Kft. tőketartozásaként megjelölt tételek megfizetésére – hitel kiváltása céljából – az ott megjelölt számlaszámra átutalja. A szerződés 16. pontja sorolta fel a mellékleteket, amely szerint a 9. számú a hitelező pénzügyintézet nyilatkozata.

A kölcsön folyósításának – egyebek mellett – feltétele volt, hogy az pénzügyintézet neve Zrt. kézhez kapja a hitelező pénzügyintézet nyilatkozatát a jelzálogjoga törléséről.

[8] A felperes az pénzügyintézet neve Zrt. által folyósított 381 000 000 forintot 2007. november 7. napján az alperes jogelődjének átutalt, amely 2007. november 8. napján 308 358 736 forintot lekönyvelt a konzorciális hitel törlesztéseként, és intézkedett – egyebek mellett – a település1 belterület 764 és 766 hrsz. alatti ingatlanokon fennálló valamennyi jelzálogjoga törléséről.

[9] Az alperes jogelődje mint engedményező és – a felperes ügyvezetője által megjelölt – személy 3 neve mint engedményes között 2007. november 19. napján engedményezési

szerződés jött létre, amelyben engedményezett összeg magában foglalta az E... zrt.-vel kötött faktoring szerződésekből eredő követelést is. Az engedményezési szerződés azonban nem hatályosult, mivel személy 3 neve vállalt 325 000 000 forint összegű fizetési kötelezettségét határidőben, a szerződés aláírásától számított 8 napon belül nem teljesítette.

[10] Ezt követően az alperes jogelődje 2007. december 11. napján visszamenőlegesen 2007. november 8. napjára lekönyvelt 46 572 491 forintot az E... Zrt.-vel megkötött faktoringsszerződésekből eredő követelésére, figyelemmel arra, hogy a biztosítékok köréből kiengedett település1 belterület 764 és 766 hrsz. alatti ingatlanok ezen követelésének is fedezetét képezték. Az alperes jogelődje erről a 2007. december 28. napján kelt levelével tájékoztatta a felperest, majd 2008. április 25. napján értesítette az E... Zrt.-t és az A... Kft.-t a jóváírásról.

[11] A felperesi 2009. május 7. napjától felszámolás alatt áll, amelyben az alperes jogelődjének a konzorciális hitelből eredő 38 630 794 forint követelést a felszámoló hitelezői igényként nyilvántartásba vette.

A felperes keresete és az alperes védekezése

[12] A felperes keresetében az alperest 46 572 491 forint és annak késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni. Előadta, a 2006. december 21. napján létrejött keretbiztosítéki jelzálogszerződések 11. pontja szerinti megállapodás nem jött létre. Álláspontja szerint ezért az alperes jogelődje megszegte a szerződést azzal, hogy a fenti összeget az E... Zrt.-vel létrejött faktoringviszonyból eredő követelésre számolta el. Hivatkozott továbbá arra, az pénzügyintézet neve Zrt. által nyújtott kölcsön célja az alperes jogelődje által tudottan nem a faktorálásból eredő tartozások rendezése volt, a kölcsönszerződés 9. számú mellékletét sem képezte olyan okirat, amely szerint a kölcsön faktorálásból eredő tartozás kiegyenlítésére lehetett volna fordítani. Állította, a település1 belterület 764 és 766 hrsz. alatti ingatlanok jelzálogkötelemből való kiengedésének nem képezte feltételét az E... Zrt.-vel megkötött faktoringsszerződéssel érintett követelések törlesztése. A feltétel ugyanis az volt, hogy személy 2 neve tulajdonát képező település2i ingatlanra enged az alperes jogelődjének zálogjogot. Véleménye szerint a 2017. november 19. napján megkötött engedményezési szerződés is alátámasztja, hogy az alperes jogelődje sem kívánt a hitelkiváltó kölcsönből a faktoringsszerződésből eredő követelésre elszámolni, mivel ezt a követelést az engedményezési szerződés teljes egészében tartalmazta. Vitatta, hogy az alperes jogelődje a 46 572 491 forintot olyan tartozásra fordította, amelyért a felperes jelzálogkötelezettséget vállalt, és azt is, hogy az ingatlan-nyilvántartásba az alperes jogelődje javára bejegyzett 120 000 000 forint összegű keretbiztosítéki jelzálogjog a faktoringsszerződésből eredő követeléseket biztosította. A szerződésszegéssel okozott kárt abban jelölte meg, hogy az alperes jogelődje 46 572 491 forintot utasításától és szándékától eltérően használta fel.

[13] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Védekezése szerint mivel az pénzügyintézet neve Zrt. által nyújtott 381 000 000 forint kölcsön nem volt elég valamennyi tartozás rendezésére, a jelzálogjoga törléséhez feltételül szabta az E... Zrt.-vel megkötött faktoring szerződésből eredő tartozás kiegyenlítését, mivel mögötte nem volt más ingatlan biztosíték, mint a tehermentesíteni kívánt ingatlanok. A 46 572 491 forintot először egy

elkülönített számlán tartotta, mert folyamatban volt a követelése engedményezése. 2017. december 11. napján azonban nyilvánvalóvá vált, hogy az engedményezésből nem várható megtérülés, így ezt az összeget a faktoring szerződésből eredő követelésére könyvelte le. Erről tájékoztatta a felperes ügyvezetőjét, aki azt tudomásul vette, csak a jelzálogjogok törlését követően kifogásolta a kielégítést. A felperes pedig a tulajdonát képező nagy értékű ingatlannal dologi kötelezettként helytállásra lett volna köteles közel 120 000 000 forint összegű tartozásra, amelyhez képest a tartozása mintegy harmada megfizetésével szabadult a teljes helytállási kötelezettsége alól. Ezáltal a felperest nem érte kár érte, kifejezetten előnyösebb helyzetbe került. Utalt arra, a jelzálogszerződések 11. pontja szerinti megállapodás arra az esetre vonatkozik, amennyiben a zálogjogosult úgy dönt, hogy nem bírósági végrehajtás útján történik a kielégítés az ingatlanból, hanem értékesítéssel.

Az elsőfokú ítélet

[14] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 2 028 391 forint perköltséget és az államnak 1 500 000 forint illetéket. Határozatának indokolásában rögzítette, a perbeli jogviszonyra az 1959. évi Ptk. 318. § (1) bekezdése és annak utaló szabálya folytán e törvény 339. § (1) bekezdése alkalmazandó a kártérítési felelősség vizsgálatakor. Megállapította, az alperes jogellenes magatartást tanúsított azzal, hogy az pénzüintézet neve Zrt. által nyújtott 381 000 000 forint összegű kölcsönből az A... Kft.-vel szembeni követelését 46 572 491 forint összegben kielégítette. Az alperes ugyanis a perben nem bizonyította, hogy a 2006. december 21. napján létrejött keretbiztosítéki jelzálogszerződések 11. pontjában meghatározott megállapodás létrejött volna, és azt sem, hogy az elszámolásra a 2007. október 8-i kölcsönszerződés 3. pontjában hivatkozott 9. számú mellékletnek megfelelően erre lehetősége lett volna. Kifejtette továbbá, a jelzálogjoggal biztosított követelést az alperes csak bírósági végrehajtás útján érvényesíthette volna a felperessel mint dologi kötelezettrel szemben az 1959. évi Ptk. 255. § (1) bekezdése alapján. Ez nem helyettesíthető – külön megállapodás hiányában – a befolyt pénzösszeg elkülönítésével, majd a felperes dologi kötelezettségével biztosított tartozásra történő elszámolással.

[15] A kárösszegezését vizsgálva rámutatott, a felperes felhívás ellenére nem vezette le, hogy miből, milyen összegű kára keletkezett, annak ellenére, hogy mentesült azon dologi kötelezettsége alól, amelyből nem vitásan helytállási kötelezettsége keletkezett volna, mivel az A... Kft. teljesítése hiányában a jelzálogjog érvényesítése lehetett volna a következő lépés az alperes részéről. Elfogadta az alperesnek azt az állítását, miszerint a felperes és az pénzüintézet neve igénye volt a jelzálogjoggal terhelt ingatlan tehermentesítése, míg az alperest azt szabta feltételül, hogy a követelés, amelyet a jelzálogjog biztosított, kiegyenlítésre kerül. A mentesítés megtörtént, a teljes kiegyenlítés azonban nem. A 2007. november 19-i engedményezéssel összefüggésben utalt arra, az kizárólag a tartozás megfizetése alóli mentesülést célozta, a fizetési szándék emiatt megkérdőjelezhető. Ellentétesnek tartotta ezért az 1959. évi Ptk. 4. § (1) és (4) bekezdésében meghatározott alapelvvel a felperesnek azt az érvelését, hogy az engedményezési szerződésben meghatározott összegből kitűnően az alperes sem kívánta a 381 000 000 forint összegű hitelkiváltó kölcsönből a 46 572 491 forintnak a faktoring szerződésből eredő követelésre történő jóváírását. Nem találta ezért bizonyítottnak, hogy a felperesnél vagyonsökkenés következett volna be, miután jóváírás nélkül helyt kellett volna állnia a felperesnek az A... Kft. tartozásáért, amelynek összege a jóváírás összegét nem vitatottan meghaladta. A felperesnek pedig olyan hivatkozása nem volt,

hogy a település1 belterület 764 helyrajzi számú ingatlan forgalmi értéke a 46 572 491 forintot nem érte el.

[16] Megjegyezte, jóváírás hiányában a felperes a felszámolását sem kerülhette volna el, mivel mind az alperes, mind az pénzügyi neve Zrt. felé kielégítetlen tartozása maradt fenn. Nem tulajdonított jelentőséget annak a felperesi nyilatkozatnak, hogy aggályos a 46 572 491 forint könyvelése, mivel ez összhangban van a büntetőeljárásban meghozott jogerős ítéletben foglaltakkal, miszerint a jóváírt összeget pontosan megállapítani nem lehet. Kiemelte, a felperes nem bizonyította azt az állítását, miszerint a 120 000 000 forint összegű keretbiztosítéki jelzálogjog nem az előző napon létrejött faktoring szerződést biztosította volna.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[17] Az ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, annak a keresete szerinti megváltoztatását kérte. Álláspontja szerint a keretbiztosítéki jelzálogszerződés alapján a tulajdonát képező ingatlanokra a jelzálogjogot nem az egyes faktorszerződések alapján kell feljegyezni és törölni, hanem a 2006. december 21. napján létrejött faktoring keretszerződés alapján kell vizsgálni a jelzálogjogok törlését. Ezért mindaddig, amíg a faktoringkeret biztosításának véghatárideje, azaz 2007. december 20. napja nem telik el, a faktor a keretbiztosítéki jelzálogszerződések tényére és tartalmára figyelemmel nem eszközölhet részteljesítést a jelzálogkötelezett vagyona terhére. Emellett a keresetbiztosítéki jelzálogszerződések 11. pontjai meghatározzák a jelzálogkötelezett által biztosított ingatlanból történő kielégítésnek a sorrendiségét, amelyet az alperes szintén nem vett figyelembe. Az alperes ugyanis csak akkor elégítheti ki követelését, ha az A... Kft. mint kötelezett és az E... Zrt. mint kezes nem teljesít. Nem bizonyította azonban az alperes, hogy felszólította volna a faktorszerződés alapján a kötelezettet és a kezeset a lejárt tartozás megfizetésére. Hivatkozott arra, mivel a felszámolási eljárásban az alperes azon hitellel kapcsolatban jelentett be hitelezői igényt, amely a 381 000 000 forint összegből nem került kiegyenlítésre, a megállapodástól eltérő módon elkönyvelt összeggel nagyságrendileg megegyező a felperes mint adós tekintetében fennmaradó hiteltartozások törlesztő összege. Kiemelte, a jelzálogtörlés hitelkiváltásként nem értelmezhető, mivel a felperes a faktoring szerződés alapján sem adós, sem kezes nem volt. Vitatta azt is, hogy egyáltalán beazonosítható lenne, hogy mely szerződésekre került elszámolásra a különbözeti összeg.

[18] Megítélése szerint kár abból származott, hogy az alperes szerződésszegő magatartásával nem a hitelét váltotta ki, hanem az A... Kft. tartozását csökkentette. A kár bekövetkeztét támasztja alá, hogy az alperesnek mintegy 40 000 000 forintos hitelezői igénye áll fenn a felperes felszámolási eljárásában, és a személy 3 neve-dal megkötött engedményezési szerződésben a teljes követelését feltüntette. Az pénzügyi neve Zrt. jogutóda pedig a felszámolási eljárásban a 381 000 000 forint összegű hitelezői igényt bejelentette, amely által olyan követelést érvényesített, amelyből az alperes jogelődje önkényes könyvelése szerint más cég tartozását elégítette ki. Utalt arra, a felperes ingatlanaira feljegyzett zálogjogot törölni kellett ahhoz, hogy az pénzügyi neve Zrt. jóváhagyja a hitelkiváltást, azonban ekkor arról nem volt szó, hogy a hitelkiváltásból a faktorálást is törleszteni kell. Kitért arra, hogy az alperes jogelődjének nem jelentett volna megtérülést, ha a faktorálással érintett tartozás kapcsán végrehajtást indít, mivel az azt biztosító jelzálogjogot

rangsorban megelőzi a 300 000 000 forintos jelzálogjoga. Ezért a 120 000 000 forint összegű jelzálogjog törlése nem járt a felperes részére vagyoni előnnyel, csak az alperes jogelődjének volt előnyös azzal, hogy megtérültek – egy hitel kivételével – a felperesnek biztosított hitelek.

[19] Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult, annak helyes indokaira figyelemmel. Hangsúlyozta, a kereset szerinti marasztalásának kizárólag akkor lehetett volna helye, ha a jogellenes magatartással ok-okozati összefüggésben ténylegesen kimutatható kára is keletkezett volna a felperesnek. Ezt azonban a felperes nem bizonyította, önmagában vagyoni hátrányként nem értelmezhető a faktorált követelés törlesztéseként elszámolt összeg.

Az ítéltábla döntésének indokai

[20] A fellebbezés alaptalan.

[21] A felperes kártérítés iránti igényét arra alapította, hogy az általa az pénzintézet neve Zrt.-től folyósított kölcsönből megfizetett 381 000 000 forintot erre vonatkozó hozzájárulás vagy megállapodás nélkül az alperes jogelődje nem a konzorciális hitelszerződésből eredő tartozására számolta el, és emiatt kára keletkezett.

[22] A peres felek között – nem vitatottan – a kontraktuális kártérítési felelősség szabályai alkalmazandók. Az állított károkozó magatartás időpontjára tekintettel a Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatályba lépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény 54. §-a alapján az 1959. évi Ptk. rendelkezései irányadók. E törvény 318. § (1) bekezdése értelmében a szerződésszegésért való felelősségre a 339. § (1) bekezdése alkalmazandó, amely szerint aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. A kártérítés megítéléséhez tehát a károsultnak kell bizonyítani a jogellenes magatartást, a károkozást és ezek közötti okozati összefüggést, míg a károkozó a kimentés körében bizonyíthatja, hogy magatartása nem volt felróható. A kártérítés bármelyik jogszabályi feltételének hiánya esetében a felelősség nem áll fenn.

[23] A szerződésszegésre alapított kártérítési igény esetében a felelősség alapja, azaz a jogellenes magatartás a szerződésszegés, amelynek minősül minden olyan magatartás, körülmény és állapot, amely ellentétes a szerződés tartalmával, és sérti valamelyik félnek a szerződésben biztosított jogait. Jelen esetben az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes jogelődje jogellenesen járt el azzal, hogy a részére a felperes által átutalt 381 000 000 forintot teljes egészében nem a konzorciális hitel törlesztésére számolta el. Ezt a felek a másodfokú eljárásban nem vitatták, ezért ez a körülmény a jelen ügyben alkalmazandó polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 253. § (3) bekezdése alapján a másodfokú eljárásban nem volt vizsgálható. Úgy kellett tekinteni emiatt, az alperes szerződést segett azzal a magatartásával, hogy a felperes által megfizetett 381 000 000 forintot teljes egészében nem a konzorciális hitelre számolta el.

[24] Az ítéltáblának a felperes fellebbezése kapcsán a kártérítés feltételei körében azt kellett vizsgálni, hogy az alperes jogelődjének szerződésszegő magatartásával összefüggésben a felperesnek kára következett-e be.

[25] Az alperes állította, hogy jogelődje 46 572 491 forintot az E... Zrt.-vel megkötött faktoring keretszerződésből eredő követelésére számolta el. Az alperes jogelődje 2007. december 28. napján kelt levelével tájékoztatta a felperest az összeg ekként történő elszámolásáról, majd pedig 2008. április 25. napján a jóváírásról az E... Zrt.-t és az A... Kft.-t is értesítette, amelyektől az így fennmaradó tartozást követelte a továbbiakban. Ennek megfelelő nyilatkozatot tett az alperes a perben az elszámolásról, ezért – függetlenül az ügyletszámok esetleges pontatlan megjelölésétől – egyértelműen beazonosítható, hogy az alperes jogelődje az általa megjelölt követelésére számolta el a felperes által a perben érvényesített összeget.

[26] A felperes az eljárásban nem vitatta, hogy a 2006. december 21. napján létrejött faktoring keretszerződés alapján keletkezett követelése az alperes jogelődjének az A... Kft.-vel szemben. Hivatkozott ugyanakkor arra, ezt a kötelezettséget nem biztosította a felperes tulajdonát képező település1 belterület 764 és 766 helyrajzi szám alatti ingatlanokra bejegyzett jelzálogjog, mivel álláspontja szerint nem állapítható meg, hogy a keresetbiztosítéki jelzálogszerződések alapján a jelzálogjog ingatlan-nyilvántartási bejegyzése megtörtént volna.

[27] Az 1959. évi Ptk. 262. § (1) bekezdésének második mondata értelmében az ingatlanra vonatkozó jelzálogjog alapításához az erre irányuló szerződésen felül a jelzálogjognak az ingatlan-nyilvántartásba való bejegyzése is szükséges. A település1 belterület 764 és 766 helyrajzi számú ingatlanok tulajdoni lapja alapján megállapítható, a III. rész 10. pontja alá bejegyzett biztosított követelés összege megegyezik a 2006. december 21. napján megkötött keretbiztosítéki jelzálogszerződésben meghatározott összeggel, és a bejegyzés iránti kérelem a jelzálog szerződés megkötését követő napon érkezett. Az ingatlan-nyilvántartásban biztosított jogviszonyként tartós hitelkapcsolat került feltüntetésre, azonban ez a felperes érvelésével szemben ellentmondást nem jelent, mivel a keretbiztosítéki jelzálog szerződés szövege szerint a jelzálogjog hitelügyletből eredő követelés megfizetést biztosítja, amely hitelügyletként pedig a jelzálog szerződés a faktoring keretszerződésre utalt. Következésképpen a fenti ingatlanok esetében az ingatlan-nyilvántartásba a faktoring szerződésből eredő követeléseket biztosító jelzálogjog bejegyzése megtörtént, a felperes nem is csatolt más olyan bizonyítékot, amely azt támasztotta volna alá, hogy ezen jelzálogjog bejegyzések alapját más követelést biztosító jelzálog szerződés képezte volna. A felperes ezért zálogkötelezettjévé vált az alperes jogelődje azon követelésének, amelyre a 46 572 491 forintot elszámolta.

[28] Alapítanul kifogásolta a felperes fellebbezésében azt is, hogy az alperes jogelődjének zálogjoggal biztosított követelése a felperessel szemben a 381 000 000 forint megfizetése és elszámolása időpontjában még nem volt érvényesíthető. A faktoring keretszerződésben megjelölt 2007. december 22. napja a faktorálás rendelkezésére állásának időtartamára vonatkozik, azaz ezen időn belül vállalt kötelezettséget az alperes jogelődje arra, hogy az E... Zrt.-vel egyedi faktoring szerződéseket köt a szerződésben meghatározott összeg erejéig. Ettől eltérő kérdés, hogy az eseti faktoring szerződések tárgyát képező követelések mikor váltak esedékessé, azok megfizetését a kötelezettől mely időponttól kezdődően követelheti az

alperes jogelődje. Az eseti faktoring szerződések tárgyát képező követelések esedékességét az alapjogviszony és nem a faktoring keretszerződés határozza meg. Azt pedig a felperes sem az elsőfokú eljárásban, sem a fellebbezésében nem vitatta, hogy az eseti faktoring szerződésekkel engedményezett követelések a 381 000 000 forint megfizetéséig nem váltak volna esedékessé.

A jelzálogjoggal biztosított lejárt kötelezettség zálogkötelezettel szembeni érvényesíthetőségének továbbá nem feltétele, hogy a követelést annak jogosultja először az adóstól és a készfizető kezestől kísérelje meg behajtani. Erre vonatkozó jogszabályi rendelkezés ugyanis nincs, és ilyen kikötést a perben érintett keretbiztosítéki jelzálog szerződés sem tartalmaz.

Az alperes jogelődjének jelzálogjoggal biztosított követelésekre pedig a felperes fellebbezési érvelésével ellentétben a 2007. november 19. napján megkötött engedményezési szerződéssel nem szűnt meg. Ez az engedményezési szerződés nem lépett hatályba, mivel annak ellenértékét az engedményes a szerződésben meghatározott határidőn belül nem fizette meg. Az engedményezési szerződés hatályba lépését a felperes sem állította, és egyebek mellett a felperes ügyvezetőjével szemben is folyamatban volt büntetőeljárásban eljáró bíróságok azt állapították meg, hogy az engedményezési szerződés megkötése – mások mellett a felperes akkori ügyvezetőjének közreműködésével – az alperes jogelődjének megtévesztésével történt, a szerződéskötési szándék valótlan okiratokkal való igazolásával (Kecskeméti Törvényszék 5.B.364/2011/715. számú ítélet 52. oldal 2. bekezdés).

[29] Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy a település1 belterület 764 és 766 helyrajzi szám alatti ingatlanokat terhelő keretbiztosítéki jelzálog törlésének feltétele volt a biztosított követelés kiegyenlítése, azaz a tehermentesítés nem ellenérték nélkül történt. Az elsőfokú bíróság ítéletének ezt a ténymegállapítását a felperes fellebbezésében nem vitatta, ennek ellenkezőjét az elsőfokú bíróság erre vonatkozó tájékoztatását (G.21.488/2021/8. számú jegyzőkönyv 2. oldal 3. bekezdés) követően sem bizonyította. Nem terjesztett elő ugyanis olyan bizonyítékot, bizonyítási indítványt, amelyből megállapítható lett volna a tehermentesítés ingyenessége. Ennek ellenkezőjét támasztja alá, hogy a felperes maga is azt adta elő, hogy a felperes egyik ügyvezetőjének tulajdonában álló ingatlanra kellett volna a követelést biztosító jelzálogjogot bejegyezni, amelynek megtörténtét azonban a felperes nem bizonyította. A felperest ezért a keretbiztosítéki jelzálog jog törlése miatt, az ezzel biztosított követelés kapcsán fizetési kötelezettség is terhelte.

[30] Mindezek alapján a felperesnek fizetési kötelezettsége volt az alperes jogelődje felé a konzorciális hitel és a faktoring szerződéssel érintett követelések vonatkozásában is. Amennyiben pedig a kötelezettet több jogcímen terheli fizetési kötelezettség, a kötelezett rendelkezésétől eltérő elszámolás önmagában nem eredményez kárt, ezzel ugyanis a kötelezett vagyonában nem következik be értékcsökkenés, mivel az egyik kötelezettségétől szabadul. A nem megfelelő elszámolás esetében többlettényállási elem léte jelenthet kárt, a felperes azonban ilyenre nem tett tényállítást, így arra sem hivatkozott, hogy az ingatlanok értéke kevesebb volt, mint a keresetben megjelölt összeg. Nincs így jelentősége annak, hogy a felperes felszámolási eljárásában az alperesnek nyilvántartásba vett hitelezői igénye van a konzorciális szerződésből eredően. Az pénzügyintézet neve. Zrt. által folyósított 381 000 000 forint összegű kölcsönszerződésből származó – a felperes felszámolási eljárásban hitelezői igényként szintén nyilvántartásba vett – követelés összegét sem érinti, hogy a konzorciális

hitelből maradt még fenn a felperesnek tartozása, mivel kölcsön egy önálló jogviszony, az abból származó fizetési kötelezettségre nincs befolyással a folyósított összeg mikénti felhasználása. Helyesen jutott ezért az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy a felperesnek kára nem következett be, amely miatt hiányzik a kártérítési felelősség egyik jogszabályi feltétele, és így a kereset elutasításának van helye.

[31] Észlelte az ítéltábla, hogy a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII.27.) IM rendelet 2023. január 1. napjától hatályos 3. § (2) bekezdése értelmében az előzetesen meg nem fizetett eljárási illetéket – a még korábban meghozott elsőfokú ítéletben foglaltaktól eltérően – már nem az adóhatóság erre irányuló külön felhívására kell megfizetni, hanem az illeték viseléséről döntő jogerős bíróság határozat rendelkezése alapján. Szükséges volt ezért ennek megfelelően – az időközben jogszabályi változásra figyelemmel – az elsőfokú ítéletet e körben pontosítani.

[32] A kifejtettekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta azzal, hogy az 1 500 000 forint összegű eljárási illetéket a felperes – az erre irányuló külön felhívás nélkül – az esedékesség napjáig köteles megfizetni a Nemzeti Adó- és Vámhivatal illetékbevételei számlájára.

[33] A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles megtéríteni az alperesnek a jogi képviselével kapcsolatban felmerült, a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (6) bekezdése szerint kifejtett tevékenységgel arányos ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltségét.

[34] A feleket az ügyben az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 62. § (1) bekezdés i) szerint megillető illetékfeljegyzési jog folytán előzetesen meg nem fizetett fellebbezési eljárási illetéket az Itv. 2017. december 31. napján hatályos – az Itv. második 99/Q. §-ára figyelemmel irányadó – 74. § (3) bekezdése értelmében a jelen ügyben alkalmazandó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján a felperes köteles viselni.

[35] Tájékoztatja a felperest, hogy

- az illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018. számú illetékbevételei számlájára kell megfizetnie,

- megfizetése során közleményként fel kell tüntetni adóazonosító számát, valamint az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot.

Figyelmezteti a felperest, amennyiben az illetéket annak esedékességekor nem fizeti meg, az adózás rendjéről szóló törvény rendelkezései szerint késedelmi pótlékot kell fizetnie.

Szeged, 2023. április 27.

Dr. Jobbágy Ildikó s.k.

Dr. Tolna András s.k.

Dr. Dobler László s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

táblabíró